

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt IV. Alexander III. (a) in Concil. Later.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPVT IV.

Alexander III. (a) in Concil. Later.

Episopus si aliquem sine certo (b) titulo, de quo necessaria vitæ percipiat, in diaconum (c), vel presbyterum ordinaverit, tamdiu ei necessaria subministret, donec in aliqua Ecclesia ei convenientia stipendia militiæ clericalis assignet. Nisi forte talis ordinatus de sua, vel paterna hæreditate subsidium vitæ possit habere.

NOTÆ.

(a) *Averanens.*] Ita etiam legitur in *1. collect.* sub *hos tit.* cap. 4. Concilium tamen addit cap. 5. & rectè, cum in Concilio Lateran. celebrato sub Alexandro III. cap. 5. reperiantur verba hujus textus.

(b) *Titulo.*] Titulus pro causa plerumque ponitur, unde quod D. Joannes vocat titulum, qui fuit cruci Domini nostri superpositus, SS. Lucas, Marthæus, & Marcus vocant causam supplicii; unde titulus pro causa possidendi, quia ipsum possessorem tueatur, dicitur in *l. 4. ff. de contrah. emptor. l. 3. C. de petit. hæredit.* ubi notavit Cujacius; aut quia memoriam tueatur auctoris, quâ ratione librorum titulos ita appellatos esse docent Hieronymus Magius *lib. 1. Miscel. cap. 14.* Marcel. Donat. ad *Ammanium Marcel. cap. 27.* quare olim tituli ponebantur singulis quibusque rebus, domibus, aut prædiis, ut cuius essent, & ad quos pertinerent, facile cognosci posset. D. Angustin. in *psalmo 21. ibi: Ubi poterit aliquis inveniri titulos suos, nonne iurarem sibi vindicant? Et dicit, non ponere titulos meos, nisi res mea esset.* P. Chryzologus *serm. 154. ibi: Dominum prediorum luminibus affixi tituli proloquuntur.* Divus Gregorius Magnus *lib. 4. epist. 44. ibi: Proinde presenti decreto constituo, ne si quis Ecclesiasticorum unquam titulos ponere, sive in rustico, sive in urbano prædio sua sponte præsumpserit anathema sit.* Cassiodorus *lib. 4. epistola 14. Si quis in sua nostra agresti spiritu respiciendus abierit, casas ejus applicitis titulis fisci nostri iuribus vindicabit.* Horum titulorum frequens mentio extat in iure Castaleo, in *l. 3. C. de bonis vacantib. l. final. §. 5. C. de delat. Novel. 28. cap. 5. Novel. 29. cap. 4. Novel. 30. cap. 8. Julian. Novel. 21. cap. 23. Novel. 22. cap. 5.* Huc pertinent leges quæ extant sub titulis de his qui potent, nomine titulos prædiis assignunt & *lib. 2. tit. 16. qui talis est: Ut nemo privatus titulos prædiis suis, vel alienis imponat, vel vela regia suscipiat: & aliis congestis à Gothofredo ad tit. C. Theodos. de his, qui potentiorum nomina.* Basil. Legion. *q. 7. scholast. cap. 2.* quod jus titulos apponendi posterioribus sæculis regale fuisse, satis innuunt Honorius, & Theodosius in *l. 1. C. eod. tit. Ut nemo privatus, illic: Regia maiestatis est, ut nostra tantum domus, & patrimonia, titulorum inscriptione legantur, &c.* Justinianus ad Moderatorem Heletoponti, in *Novella 28. cap. 5. scribens, ita inquit: Cavebit verò etiam, ne quod præcipue in Ponto committi solet, ejus rei cupiam facultatem det, ut nempe titulos imponat prædiis, vel alienis, edibus; siquidem hoc solummodo fisci proprium est, & Regiarum domuum, tam nostrarum, quam præsentissimæ Augustæ. Si verò sub*

alterius appellatione tabulas, sive titulos impositos deprehendat, tam ipsas protinus detrahat, quam eum, qui ipsas affixerit, pervestigabit. At si quidem is, qui se rei dominum esse dicit, hoc fecerit, extemplo illius rebus publicis imponet titulos, præ his titulis, quos apposuit, ad caput eius impactis, confractisque. Similia verba habet *Novel. 29. seu Authent. de Pretore Paphlagonia, cap. 4. vers. certè quod facile; & Novel. 30. seu Authent. de Procons. Cappadoc. §. 8. in fine: & generatim quidquid ad Fiscum pertinebat, fiscalibus titulis notabatur, & consecrabatur.* Elegans textus in *l. 1. C. Theodos. de incorpor. ibi: Tituli verò, quorum adjectione prædia nostris sunt consecranda nominibus. Quam consecrationem commemorationem nostrorum nominum vocavit idem Theodosius in l. si quis. 11. C. de bonis proscrip. in Theodos. Inde tituli Serenitatis in l. 2. C. Theodos. de penis, l. 3. cod. Cod. de aqueductu. Novel. 28. Justin. cap. 5. & 29. cap. 4. Sacri tituli apud Symmachum *lib. 5. epist. 52. l. 1. C. de incorporat. adde elegantissimum locum apud Henricum Valesum ad Amman. Marcel. lib. 29. pag. 387. & 391. Illustrant Bulenger. lib. 3. de Imper. cap. 26. Amaya ad leg. 5. C. de bonis vacant. lib. 10. Bernart. ad lib. 1. sive. stat. Pajin. fol. 73. Dartis in cap. 1. 16. q. 6. Mornacius ad leg. 1. C. ut nemo privatus, ut & in Authent. Signa, C. ut nemo privatus. sine jud. Menochius de arbit. cas. 338. Exea in l. unic. C. de palatiis, Novatinus *lib. 4. schedias, cap. 29. Verrucius in lexic. verbo Titulus, Cujac. ad tit. 1. feud. Cerdia in adversarius. cap. 86. num. 4.* Erant autem tituli Principum & Regum aliquando quidem vela, quæ representarent Regiam potestatem, insignita imaginibus Imperatorum, & Principum, vel eorundem nominibus inscripta, eo ferè modo, quo hoc tempore cum urbs vel recuperaretur, vel jam primum obtineretur, vexillum Principis in editoribus locis statui, vel saltem insignia in portis, portibus, & porticibus, aliisque locis pingi, & effingi solent, ut hac ratione tanquam titulo quodam urbis dominium sibi vendicet; & talia vela nominantur in *l. ne quis, C. ut nemo privatus, Vela Regia.* Et Sanctus Ambrosius vocat Regias cortinas, dum scribit ad Marcellinam de Valentiniano Imperatore, qui cortinarum illatione intra Basilicam, sui juris eam facere tentarat, sed inani conatu, cortinis ad puorum turbam dilaceratis. *Agathias historiar. lib. 5. pag. 142. Cum ausem Anatoli funus offerretur ad sepulturam, tum vero quidam è turba spargebant in vulgus, eum justissime è medio sublatum, quippe qui injustissimus fuisset, multoque suorum amicorum spoliasset, quodque illa scripta tabella, & subpurpurei panni hunc exitum habuissent, quos ille frequenter opulentiorum domibus impositis, præ-***

texens

reversus benevolentiam erga Imperatorem, &c. De his tabulis, seu titulis accipiunt textum in l. final. §. si ad januam, ff. quod vi aut clam. Lindembrog. in *Glossar. verbo Tituli*, Duarētus lib. 2. dist. cap. 40. Sed rectius textum illum accepit Iosephus ab Exca in l. unie. C. de palat. fol. 17. Supponit enim, apud Romanos tabularum inscriptiones, & titulos variis ex causis rebus apponi, ad indicandum quod quisque vellet, l. 8. ff. ad legem Jul. pecul. Inde locandis ædibus tabula appendebatur, ut ex Terentio, & Cicerone probat Brisson. lib. 3. select. cap. 8. Fuerunt auctionis, & venditionis tabulae, de quibus agit textus in l. Julianus, §. Julianus, ff. de action. empti, l. item apud Labeonem, §. si item si quis ff. de iniuria, Mornacius in d. l. unie. C. ut nemo privatus. Similiter fuisse tabulas ad designandos limites agrorum, constat ex d. l. qui tabulam §. ff. ad legem Jul. pecul. quam ita accipiunt Brissonius & Cujacius, quos refert & sequitur D. Joannes Suarez ad leg. Aquil. lib. 2. sect. 10. num. 23. tandem in usu fuit locatis domibus tabulas affigere ob non solutam pensionem, ut invec̄ta & illata describerentur, l. cum Domini, ff. locati: tabulaeque ita affixæ janua aditum, aut exitum præcludebant, l. si iniuria, ff. de injur. l. ult. C. Theodos. de administr. tut. ut ex Fornerio, & Samuele Petitio notat D. Joannes Suarez ubi proxime; & sic dominus omnia invec̄ta, & inclusa tacite oppignorata retinebat, quo modo intelligitur Paulus in l. pen. ff. in quibus causis pignus, dum inhabitantes servos manumitti posse ait antequam pensionis nomine præcludantur. Explicat Cujacius lib. 17. observ. cap. 39. & in l. 1. C. de necessariis servis. Merillus lib. 3. obs. cap. 25. De his ergo tabulis taciti pignoris Venulejum in dist. l. final. accipit eruditus Exca, à cuius sententia non multum abscedunt Cujac. lib. 16. obs. cap. 12. Alciatus lib. 4. parerg. cap. 20. Suarez dist. sect. 10. à num. 23. Amaya in l. 5. C. de bonis vacant. lib. 10. qui plura de his tabulis eruditè congesseunt. Alia etiam de variis tituli acceptionibus cumularunt Bulengerus de picturis lib. 1. cap. 22. Germonius de inault. Cardin. verbo Tituli, Baronius anno 112. & in Martyrol. die 26. Julii, Cohelius in notit. Cardin. cap. 6. P. Gregorius lib. 1. synag. cap. 5. in fin. & lib. 15. cap. 26. à num. 1. & de benefic. cap. 8. Petrus Faber lib. 2. semestr. cap. 8. Vaconius lib. 4. declarat. cap. 1. Ab hisce ergo titulis ædes fidelium divino cultui mancipatæ, in quibus fideles synaxes agere consueverant, tituli dicte fuerunt, quia in eis crucis signum in titulum apponebatur. Anastasius Biblioth. in vita Sylvestri, ibi: Hic fecit in urbe Roma Ecclesiam in prædio cuiusdam presbyteri sui, qui cognominabatur Equitius, quem titulum Romanum construxit juxta thermas Domitianas, qui usque in hodiernum diem appellatur Titulus Equitii. Et in l. ult. C. Theodos. de pagan. l. decernimus, 26. C. de Episcop. & Cleric. Novel. 117. cap. 7. constit. 4. Juliani, cap. 1. cap. nemo, de consecr. dist. 1. Hinc in Ecclesiasticis historiis legiuntur titulus Pastoris, titulus Euprepia; hoc est, Ecclesia à Pastore presbytero, & ab Euprepia condita: & eo sensu legi Evaristum in urbe titulos, id est, Ecclesias divisisse presbyteris; & Marcellum 25. titulos in eadem urbe instituisse, ex Anastasio, & Beda notarunt Baron. anno 112. Severinus Binius in not. ad epistolam, 3.

Evaristi, & apud Prudentium hymno 12. legitur:

Parte aliâ titulum Pauli via servat Hostiensis.

Inde jus tituli in Concilio Brachar. 1. can. 31. ibi: Presbyteri, qui in titulis consecrantur. Synodus Rhemens. can. 26. Thron. 3. can. 14. ibi: De titulo minori ad majorem migrare nulli presbytero licitum sit, sed in eo permaseat, ad quem ordinatus est. Concilio Meldensi can. 11. apud Aithen. can. 36. & lib. 5. Capitul. Caroli, cap. 108. ibi: Presbyteri, qui in titulis consecrantur, secundum canones antequam ordinentur, promissionem stabilitatis loci illius faciunt. Et lib. 7. capitul. 172. excommunicantur presbyteri, qui titulos suos absque consensu Episcopi dimittunt, lib. 1. fendor. tit. 6. ibi: Dederit de rebus Ecclesiarum, qua eis subiecta sunt, & tituli vocantur; & aliis congestis à Baronio anno 112. num. 4. & 162. num. 3. & 164. num. ult. & 165. num. 3. & 166. num. 1. Tertian. lib. 5. propept. cap. 24. pag. 259. Frances de Eccles. Cathedr. cap. 15. num. 65. Inde titulus pro Ecclesia ponitur in cap. dilectus, de capel. monach. & clerici intulati, pro beneficiatis, qui Ecclesiis præfecti sunt, accipiuntur in cap. 3. de clerico. consug. & aliis congestis à Felleaco de org. paroc. cap. 2. Hinc & Jacob Patriarcha Genes. cap. 28. consecrare volens locum in quo viderat Angelos per scalam ascendentes, & descendentes, erexit lapidem in titulum, fundens oleum desuper; nomenque urbis appellavit Bethel, hoc est domum Dei: Et lapis iste, quem erexit, inquit, in titulum vocabitur domus Dei. Nec dubito, quin titulus iste à Patriarcha erectus, figura, & umbra fuerit titulorum, quos christiani aliquando erant erecturi. Quare totum etiam illud sanctissimi Patriarchæ factum in dedicationibus templorum solemniter legitur, & canitur. Plura congestit P. Grethierus lib. 2. de Cruce, cap. 7. Nec inde credas, omnes basilicas olim titulos fuisse; tituli enim erant præcipua Ecclesiarum; relique basilicæ tantum, cæmeteria, oratoria, qua pietatis augendæ, & commodius exercendæ gratiâ ad faciliorem populi conventum passim in urbe dedicabantur; nec statim presbyteri in illis titulos apponebantur, sed aliqui commendabantur usque dum in earum titulum presbyteri ordinentur. Anastasius Biblioth. in Innocentio 1. ibi: Eodem tempore dedicavit Basilicam sanctiorum Gervasii, & Protasii, ex devotione testamenti ejusdem illustris famina. Et infra: In quo loco Beatissimus Innoentius ex delegatione illustris famina Vestina titulum Romanum construxit. Quæ verba & alia quæ sequuntur, doctè explicat Boquetus ad Innocentium lib. 2. epist. 136. Et Damianum duas basilicas dedicasse, & unam tantum ex his in titulum erexisse, legitur apud eundem Anastasium in ejus vita; & ita poterat unus presbyter habere unam Ecclesiam in titulum erectam, & aliam commendatam, quæ nondum in titulum erecta erat, tanquam membrum, seu capellam Ecclesiarum principalis. Concilium Metense can. 11. ibi: Unusquisque presbyter unam solummodo habeat Ecclesiam; nisi forte antiquitus habuerit capellam, vel membrum aliquod adjacens sibi, quod non expedit separari. Concil. Nannez. apud Burchardum lib. 2. Decreti, cap. 26. ibi: Ut si quilibet presbyterorum defunctus fuerit, vicinus presbyter apud seniores seculares nullâ præ-

vel senio Ecclesiam illam obtineat, quia titulus per se consistit ante exitum; sed neque capellam sine consensu Episcopi. De hoc titulo ita pro Ecclesia, ad quam presbyter ordinatus est, accipit Boiquetus ubi supra; textum in can. 33. Concilio Caribag. ibi: Non habent necessitatem, nec Episcopo licet usurpare rem aliquam tituli Matrici Ecclesiastica. Ubi ex exemplari Græco rectè legendum existimat: Non habent ergo necessitatem, nec Episcopo licet usurpare rem aliquam tituli Matrici Ecclesiastica. Plura alia de titulo Ecclesiæ congestit Ferrandus disquisit. relig. lib. 1. cap. 6. art. 2.

(c) Diaconum. Sed non levis controversia est, an præfens constitutio tantum de presbytero, & Diacono, de quibus loquitur, sit exaudienda, an verò de Subdiacono, & inferioribus clericis, ex identitate rationis, videlicet ministerii Ecclesiastici, & ne ipsi in opprobrium Ecclesiastici gradus mendicate cogantur? Et de omnibus Alexandrum esse exaudiendum, suadet primò, quia si clerici in minoribus constituti gradibus mendicate cogantur, sequitur opprobrium, seu contempus clericali ordinis. Secundò quia & ipsi minoribus gradibus initiati ministerium proprium impendunt in Ecclesia, ut constat ex cap. 1. 15. dist. cap. Acolytus, cum seq. 23. dist. ubi eorum officia recensentur. Igitur ad titulum certæ Ecclesiæ debent ordinari, ut ex ea sustententur. Faciunt textus in cap. 1. ibi: Presbyterum, Diaconum, vel quemlibet, & cap. Sanctorum, 70. dist. ubi cum agatur de ordinationibus sine titulo non faciendis; generaliter de omnibus clericis idem statuitur; igitur tam de ordinandis in majoribus, quam in minoribus gradibus sunt exaudiendi, juxta regulam, quam deducunt omnes ex cap. clericus, 21. dist. cap. de persona 38. II. 9. 1. Sed adhuc contraria sententia tenenda est, videlicet præfentem constitutionem tantum de ordinandis in factis Ordinibus esse exaudiendam; quod in universali Ecclesia ita receptum esse post Tridentinum sess. 21. de reform. cap. 2. docent flamin. de relig. lib. 2. q. 6. num. 4. Quintanadvennas lib. 3. Ecclesiam, 17. Salcedo in praxi cap. 18. num. 5. Suarez de censur. disp. 31. sect. 1. num. 33. Nec hac sententia retentâ obstant fundamenta contrariæ sententiæ; nam ut docent Doctores proximè relati, non eadem ratio militat in ordinandis absque titulo in minoribus; ac in majoribus gradibus; nam clerici in minoribus ordinibus constituti, absque dispendio clericali ordinis possunt aliunde officio, aut artificio sibi quærere necessaria, quod clerici in sacris constituti absque dedecore Ecclesiastici gradus facere nequeunt; cap. 1. ne clerici, vel monachi; nec assiduum præstant in Ecclesia famulatum, officisque divinis intersunt clerici in minoribus, ut in majoribus gradibus constituti; unde præfens prohibitio de non ordinandis sine titulo, non procedit in initiandis minoribus ordinibus, ac in promovendis ad factos Ordines.

COMMENTARIUM.

EX hoc textu, junctis cap. 2. cap. cum secundum, & boc: sequens communiter deducitur assertio: Episcopus non debet aliquem ordinare sine titulo, & si secus fecerit, tam ipse, quam ejus successor tenentur ita ordinato alimenta præbere usque adum beneficium assequatur. Probant, vel saltem ad eundem lentum reducendi sunt textus in c. 1. 2. 70. dist. D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars I.

cap. accepimus 13. de arate & qualit. cap. 5. de fidei præb. cap. tunc, 23. hoc in cap. cum de beneficio, cap. si Episcopus 37. hoc in c. 6. cap. postulasti, de jure patron. cap. per tuas, 35. cap. si quis 45. de simonia, Concilium Laodic. sub Innoc. III. anno 1200. cap. 3. Abrense tempore Alexandri. III. can. 6. ibi: Item sacerdotes non ordinentur sine certo titulo. Salceburg. tempore Martini V. can. 5. Nullus admittatur ordinandus, vel promovendus ad ordinem super vicaria, nisi sit perpetua; à qua non possit ad inordinatum placitum amoveri. Senonense anno 1527. can. 4. Prohibemus ne aliqui ad sacrum subdiaconatus ordinem assumantur, nisi sub titulo beneficii viginti librarum Parisiensium admittantur, vel parimonii similis valoris. Colonense anno 1536. can. 2. Mogunt. tempore Pauli III. anno 1549. can. 81. Nec quisquis ordinandus recipiatur, nisi ad certum titulum Ecclesiasticum beneficium, quod sit perpetuum, à quo non possit ad inordinatum alicujus placitum amoveri. Trident. sess. 21. de reform. cap. 2. Authent. ut determinatus sit numerus, & illud collat. 1. consonat de jure nostro lex 14. tit. 15. lex 9. tit. 19. part. 1. lex 1. tit. 3. lib. 1. recopil. Illustrant ultra congestos in præfenti Garanna, Barbosa de potest. Episc. alleg. 70. per totam, Petrus Gregor. lib. 1. de rescript. cap. 5. & de benefic. cap. 8. & lib. 1. part. 1. 13. cap. 3. Citonius ad tit. de arate & qualit. Narbona in d. 1. 1. recopil. glossa 1. Agidius Bossius tom. 1. moral. tit. 3. per totum. Mancinus juris sacr. controv. dist. 21. Menardus in not. ad sacram. D. Gregor. fol. 283. Filescus de orig. Paroch. cap. 2. & 3. Aneas Robertus lib. 3. rer. judic. cap. 2. P. Bollo. in concionum. canonic. claf. 1. cap. 2. §. 8. Barbosa de jure Eccles. lib. 1. cap. 33. num. 150. Acunna & Joan. Datus in dicta 70. dist. Suarez de censur. disput. 31. sect. 1. num. 33. Bosquetus in not. ad Innoc. III. lib. 3. epist. 18. & 184. D. Joseph. Vela differ. 43. num. 33. Hieronymus Garcia in summa tract. 1. difficult. 1. dub. 5. punct. 3. Duareus lib. 1. de sacr. cap. 16. Quintanadvennas Ecclesiast. cap. 3.

Sed hæc assertio difficilis redditur sequenti consideratione: nam aut clerici necessario sunt ordinandi ad titulum beneficii, seu certæ Ecclesiæ, ut ejus stipendiis sustententur; aut ut ibi resideant, sintque locales, non vagi, & acceptabili; sed neutrum necessarium est, immò contrarium disciplinæ Ecclesiasticæ: ergo præfens prohibitio aliena profus est à perita canonica. Major parebit ex infra dicendis; minor autem constat: nam si in ordinando titulus desideratur ut dicenda recipiat ab Ecclesia, ubi officium, & ministerium impendit; sæpe sæpius clerici Ecclesiæ stipendiis non sustentantur, cap. 1. de postul. ibi: Si stipendiis Ecclesia sustentantur, &c. Clericos autem illos convenit Ecclesia stipendiis sustentari, quibus nulla parentum suffragantur bona; quæ habentur cap. 1. q. 4. immò & industria, & artificio victum, & sibi necessaria quærere illis jubetur in cap. 1. 2. 3. & 4. 91. dist. Igitur necessario clericus non debet stipendiis Ecclesiæ sustentari. Aliud membrum minoris propositionis probatur ex usu Ecclesiæ; plerumque enim clericos ordinari sine certa sede, ut tantum essent circuitores, constat ex can. 16. Synodi Laodicæ, ibi: Quod non oportet in vicis, & regionibus Episcopos constitui, sed visitatores. Ubi Zonaras notavit, Visitatores esse circuitores regionum, nullam certam sedem habentes, argumento legis 6. §. 1. ff. de excusat. tutor. quorum meminerunt Justinianus

Impugnatur tradita assertio.

nianus in l. 41. C. de Episcop. & cleric. D. Gregorius in lib. 3. epist. 2. ad Maximianum, ibi: *Visitatorum Ecclesiarum, clericisque eorum, qui cum ipsis per non sua civitatis parocia fatigantur, aliquod laboris sui capiant te disponente subsidium.* Joannes II. Pontifex epist. 3. ad Episcopos Gallia, notavit Justel. in Codice Canonum Eccles. unvers. fol. 217.

6.
Traditur
ratio deci-
dendi.

Qua difficultate non obstante, verum est, clericos non debere ad sacros Ordines ascendere, nisi cum vero, & certo titulo; nonnulla enim in militia Ecclesiastica, seu caelesti, argumento deducto à militia castrensi, in Ecclesia recepta fuisse pluribus parallelis ab utraque deductis, jam illustravi in titulis *de servis non ordin.* & *de corpore vitialis*: id tantum in praesenti observandum est, clericos exemplo militum certum titulum habere debere, ut de militibus prodit Suetonius in Claudio cap. 25. ibi: *Stipendiaque instituit, & imaginaria militum genus (quod vocatur supra numerum) quo absentes & titulo tenus figerentur.* Et sicut titulus militum erat ut essent *hujus, vel illius cohortis, aut centuriae*, Vegetius lib. 2. de re milit. cap. 13. ibi: *Præterea in averso scuto uniuscujusque militis erat nomen adscriptum, addito ex qua esset cohorte, quæve centuria*: ita clerici titulum proprium habere debent, ut illius Ecclesie dicantur. Docuit Petrus Chrysologus serm. 109. ibi: *Quis sine titulo militem se ausus est profiteri? Quis sine dignitatis infulus nomen dignitatis invadit?* Et observavit Merillus lib. 3. observ. cap. 2. Inde Ecclesia jam ab ejus cunabulis clericos certo titulo praefici, & propriae Ecclesiae servitio mancipari statuit, vagos, & acephalos clericos magnopere abhorrens, Concilium Mogunt. can. 22. ibi: *De clericis vagis, & acephalis, id est, qui sunt sine capite, neque sub Episcopo, neque sub Abbate, sed sine canonica vel regulari degenere, precipimus, ut Episcopi sine ulla mora eos sub custodia confringant.* Concilium Meldense can. 52. *Qui verò ex nostris parochus, ante ad titulum, aut absolute ordinari petuntur, nullatenus ordinentur, nisi aut in clero certo & religioso, vel etiam in civitate, saltem uno anno immorentur, ut de vita, & conversatione, & doctrina illorum certitudo possit agnosci, & nemo absolute quemquam ordinare presumat, sicut sancti sanxerunt canonis.* Concilium Chalcedon. can. 6. illos appellat dissolute ordinatos, licet illis primis Ecclesiae saeculis viri aliqui eruditione, ac pietate insignis hac lege soluti absolute sine Ecclesia ordinati fuerint, ut Sanctus Nolæ Episcopus de se refert epist. ad Severum Sulpitium, quæ est 6. Paulinatum, ibi: *Nam eâ condicione in Barchinonensi Ecclesia consecrari adductus sum, ut ipsi Ecclesia non alligaver, in sacerdotium tantum Domini, non etiam in locum Ecclesie dedicatus.* Idem epistola ad D. Augustinum scripta, quæ est 355. inter Augustinianas, loquens de B. Ambrosio, ait: *Suo me clero vindicare voluit, ut eisi diversis locis degeram, ipsius presbyter consecr.*

7.
Restituitur
littera cap.
neminem
70. dist.

Prior ergo lex hanc prohibitionem complectens, quæ extat in corpore juris, est Concilii Chalced. relati à Gratiano in cap. *neminem* 1. 70. dist. quæ canonem infideliter, & infelicitè verum esse ex Græco autographo, quæsti sunt eruditi viri. Apud Gratianum legitur, manifestè, manifesto errore, cum specialiter, veriti debeat. Deinde habet Gratianus, in Ecclesia civitatis sua, qui illud sua, addidit de sito. Etiam veriti, possessionis, cum legendum esset, *pago*. Tandem veriti, *emerentur publicata ordinationis vocabulum*, cum

vertendum esset, *publico edito*, seu potius præcânso assignetur. Vere, & integrè canonem illum ita vertit Ballamon ibi: *Nullum absolute ordinari, nec Presbyterum, nec Diaconum, nec omnino aliquem eorum, qui sunt in ordine Ecclesiastico, nisi specialiter in Ecclesia civitatis, vel pago, vel martyrio, vel monasterio is qui ordinatur, designetur. Eos autem, qui absolute ordinantur, decrevit sancta Synodus irritam, ac invalidam habere ejusmodi manuum impositionem, & nusquam exercere, ac operari posse ad eum, qui ordinavit, in omniam.* Eo modo illum legit Dionysius Exiguus in can. 184. Codicis Canonum Ecclesie, ex quo transcriptus est textus in cap. 2. hoc tit. Statuit igitur Sancti PP. neminem absolute esse ordinandum, sed certo loco esse assignandum, in quo suo, sive Presbyteri, sive Diaconi, aut alterius ordinis fungatur officio. Atne quis caufari possit, se generaliter Ecclesie fuisse ordinatum, & canonis satisfecisse, si modo in alio loco, prout libuisset, munus suum obierit, ut de S. Paulino retulimus; idcirco additum est in eo canone, specialiter, quasi innuat Patres, non cuilibet Ecclesie civitatis, sed huic, vel illi; non cuius pago, sed certo, ac definito; non cuilibet martyrio, aut monasterio, sed ei, quod fuerit nominatim expressum. Firmatur mirè hæc Concilii Chalced. constitutio ex Concilio Cabilonensi, temporibus Caroli Magni, can. 43. quæ verba etiam reperiuntur in addit. capitul. lib. 3. cap. 37. ibi: *Sunt in quibusdam locis scoti, qui se dicunt Episcopos esse, & multos negligentes absque licentia dominorum suorum, sive magistrorum Presbyteros, & Diaconos ordinant: quorum ordinationem, quia plerumque in simoniacam incidit hæresim, & multis erroribus subjacet, modis omnibus irritam fieri debere omnes uno consensu decrevimus.* Ubi notandum est, erroneos illos Episcopos, quos Synodus Scotos appellat, non idè damnati tantum, quia vix sine simoniaca labe aliquos in alienis diocæsis ordinarent, sed propter admissos in similibus ordinationibus errores, & eum præsertim, quo absolute, nec ad nullum titulum, vel Ecclesiam illos ordinarent.

Sed breviter præsequamur expositionem ejusdem canonis relati in cap. 1. 70. dist. Ajunt Patres Ecclesie, civitatis, sive possessionis: alibi, vel recessus in D. *Cap. 1. 70.* *pago*. Quibus verbis nonnulli ducti existimaverunt, per verbum *possessionis*, admittam esse à Patribus ordinationem ad titulum patrimonii, & ab eo tempore patrimonium habentem, tanquam cum justo titulo sacris Ordinibus initiati posse. Sed verius est, usque ad tempora Alexandri III. in præfati textu nullum initium fuisse ad titulum patrimonii; quare verius credo, sive retineatur vox *possessionis*, vel *pago*, Patres sanxisse neminem ordinari posse nisi in Ecclesia civitatis, sive in Ecclesia in pago, aut possessione constructa. Non solum enim olim constituebantur Ecclesie in urbe, verum & in vicis, pagis, & possessionibus; textus celebris Areadii, & Honorii, qui floruerunt ante Concilium Chalcedon. in l. 33. C. Theodos. de Episcop. & cleric. illic: *Ecclesie, quæ in possessionibus (ut ad solet) diversorum vicis, vel quibuslibet locis sunt constructæ, clerici non ex alia possessione, vel vico, sed ex eo ubi Ecclesiam esse constructam, eatenus ordinentur, ut propria captationis onus ad sarcinam recognoscant.* Concilium Chalcedon. relatum in cap. 2. qui verò, 16. q. 1. ibi: *Qui per civitates singulas, seu possessiones in monasteris sunt.* Mens ergo Patrum

in d. cap. x. est, neminem ordinari posse nisi ad titulum Ecclesiæ, quæ sit in civitate, seu pago, seu possessione constructa. Prosequuntur Patres, aut in martyrio, id est, oratorio, seu pio loco, Martyrum reliquiis dicato, ubi sanctorum Martyrum sacra pignora reposita erant, de quibus Theodolius in l. 2. C. de sacros. Ecclesi. quæ est lex ultima C. Theodos. de sepulchro violato, ita sanxit: Nemo Apostolorum, vel Martyrum sedem humanis corporibus asimet esse concessam. Ubi sedem Martyrum pro Ecclesia in honorem Apostolorum, seu Martyrum erecta interpretantur Mancinus ibi, Cujacius in paratol. ad eundem titulum, Spondanus in comet. sacr. lib. 1. p. 3. cap. 14. in fine. Faciunt Hieronymus in vita Hilarii: *Ubi sub laici ad villam suam Sancti corpore, martyrium fabricaret.* Strabo de rebus Ecclesiasticis. Martyria vocabantur Ecclesiæ, quæ in honorem aliquorum Martyrum fiebant Sozomenus lib. 2. cap. 26. Illustrat Gothofredus in d. l. final. in illis martyris clerici horas canonicas, & divina officia præstabant: unde in Concilio Epauin can. 23. cavetur, ut Sanctorum reliquiæ in oratoris vicinis non ponantur, nisi forsan clericos cuiusque parochiæ vicinos esse contingat, qui sacris cineribus præstendi frequentia famulentur. Ivo Carnot. p. 3. Decreti, cap. 78. pro clericis, reponit numero singulari clericum; & pro ceteris, legit pignorum. In eo ergo loco, ubi reliquiæ Martyrum erant, tanquam in Ecclesia clericus ordinari poterat, & ita ad titulum martyrii clericum ordinari sinit PP. in dicto cap. 1. & in ipsis Martyrum sepulchris pii cultus frequentabatur. S. Paulinus naturalis 6. S. Felices; & hoc erat Sanctorum memoriis communicare, juxta interpretationem loci Apostoli ad Roman. cap. 12. quam Optatus adhibet in init. lib. 2. Nec aliter legerunt eum Apostoli locum S. Hilarius lib. de Synodo, August. 2. contra Faustam, cap. 21. Epiphanius hæresis 7. Illustrant Turri lib. 4. pro Episcopis, cap. 13. Theoph. tom. 18. fol. 527. Sequitur, ut in monasterio; pro quorum verborum expositione sciendum est, primis illis temporibus monachos sacris Ordinibus non initiari, immo in eorum Ecclesiis constitui presbyteros, ut sacrificium Missæ celebrarent, ut constat ex ipso Concilio Chalcedon. can. 4. & 8. ibi: Clerici, qui in parochiis, & in monasteriis, aut martyris constituti, sub potestate sine ejus, qui in ea est civitate Episcopus, secundum traditionem sanctorum Patrum. Ex alia versione: Clerici, qui pauperum dispositioni, vel monasteriorum, vel martyriorum præsent, sub potestate singulorum civitatum Episcoporum, secundum canonum traditionem perdurent. Exant apud Gratianum in cap. quidam, S. clerici 18. q. 2. late probavi in cap. 5. de tempor. ordin. & dicemus infra in cap. 1. de capellis monach. Postea ceperunt monachi sacris Ordinibus initiari, & constitui non solum propriis Ecclesiis regularibus, verum & secularibus, cap. sic vivit, cap. si clericus, cap. vos autem, cap. legi, cap. monachi, 16. q. 1. Nostris autem temporibus in hujusmodi regularium ordinationibus titulus non est necessarius, quia in illis cessat præcipua ratio, videlicet, nomenclaturæ cogantur, quam supra assignavimus. Canonem prædictum Concilii Chalcedon. amplius fuit Urbanus II. in Synodo Placentina habita, relata in cap. 2. 70. d. ff. ibi: Sanctorum canonum stantibus consensu sanctione decernimus, ut sine titulo facta ordinatio irrita habeatur. His duobus DD. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars 1.

caponibus irrita dicitur ordinatio ejus, qui sine certo titulo ordinatus fuit; quod est intelligendum quoad exercitium, ita ut suspensus ipse ordinatus maneat, ut post Glossam ibi docuerunt Turriscremata & Acunna; quinimodò & Episcopum ita scienter ordinantem ab ordinum collatione manere suspensum, satis innunt textus in d. can. 1. cap. cum secundum, hoc tit. in illis verbis: In iuriam ordinantis; cui nulla alia injuria irrogata considerari potest, quàm hæc suspensio ab ordinum collatione. Succellit constitutio Alexandri III. in præfenti, qui duo noviter statuit: primum, ut loco suspensionis eam pœnam Episcopus qui ordinavit sine titulo, incureret, ut teneretur de necessariis providere ita ordinatis, donec beneficium Ecclesiasticum sint assèquuti, ad quod tempus referendus est Gregorius Turon. lib. 8. cap. 20. dum ait: Faustianus, qui ex jussu Gundobaldi, Aquensis urbis Episcopus ordinatus fuerat, eâ conditione removeatur, ut eum Bertheranus, Orestesque, sive Palladius, qui eum benedixerant, vicibus pascerent, centenoque ei aureos annis singulis ministrarent. Unde cessavit suspensionis pœna, tam in ordinante, quàm in ordinato: in ordinante, quia alimenta præstat; in ordinato, quia si suspensus maneret, beneficium illi conferri Alexander non juberet, quia suspensus beneficium conferri non potest, ut omnes tenent per textum ibi, in cap. cum bona, de etate & qualitate & in cap. postulasti 7. de cleric. ex com. Secundum noviter constituit, ut ad titulum patrimonii possint clerici sacris Ordinibus initiari, quod constitutum non fuisse in Synodo Chalcedon. in illis verbis, seu possessionis, ut voluit ibi Turriscrema jam supra probavi, & observat et videtur Florens in cap. 27. de rescript. Temporibus tamen D. Hieronymi clericos ordinatos fuisse ad titulum patrimonii, aliqui deducunt ex cap. 16. 16. q. 1. discretè tamen illud statuit Alexander in præfenti, in illis verbis, nisi talis, &c. quod confirmavit Concilium Trid. d. sess. 21. de reform. c. 2. Circa patrimonium autem, cujus intuitu clerici ordinantur, varia dubia exagitant & examinant, tam practici, quàm moralitæ, præcipue an ita spirituale maneat, ut alienari non possit, vel privilegium, & immunitatis rerum Ecclesiasticarum gaudeat? anque filius teneatur bona illa conferre cum ceteris fratribus? pro quorum solutione videndi sunt Matienzo in l. 11. tit. 10. lib. 5. recopil. Lafarte de decima vendit cap. 19. num. 9. & 51. Gu-tierrez lib. 1. practice. q. 8. Narbona in d. l. 1. tit. 3. lib. 1. recopil. Illud certum est, ordinatum ad patrimonii titulum, non posse illud alienare, nec super eas possessiones censum constituere, ut pluribus relatis tenet Matienzo lib. 2. resol. cap. 48. Post Alexandrum III. Innocentius III. in cap. cum secundum, hoc tit. præfentem constitutionem prorsus confirmavit, in super statuendo, successorem in Episcopatu teneri similiter alimenta præstare ordinatis sine titulo, ac tenebatur ille, qui eos ordinavit. Facit Gregorius Turon. lib. 8. hist. Franc. cap. 20. ubi Faustianus, qui jussu Gundobaldi, Aquensis urbis Episcopus ordinatus fuerat, eâ conditione removeatur, ut eum Bertheranus, Orestes, & Palladius, qui eum benedixerant, vicibus pascerent, centenoque ei aureos annis singulis ministrarent. Et eâ etiam constitutione sublata fuit suspensionis pœna statuta in prioribus canonibus; ad quam etiam constitutionem respexit idem Innocentius lib. 3. registr. 15. epist. 184. ibi:

ibi : Per constitutionem nostram. Nec audiendi sunt qui existimant, Innocentium abrogasse prædictam suspensionis pœnam ; moti ex cap. per tuas 37. cap. penult. de simonia. Siquidem in eo textu suspensio incurritur, quia contra leges Ecclesiasticas, & in earum fraudem præcessit pactum, seu conventio de remittendo, vel alienando patrimonio, ad cuius titulum quis ordinatus fuerat, & non petendi necessaria ab Episcopo ordinante ; si autem absque fraude ordinari procederet cum patrimonio, aut titulo nullo, tantum cogeretur Episcopus alimenta præstare in ordinatus. Tandem Concilium Tridentinum sess. 21. de reform. cap. 2. postquam sanxit nullum, quantumvis idoneum ad sacros Ordines, esse promovendum, nisi ad titulum beneficii, vel patrimonii, in fine ita cavit : Antiquorum canonum pœnas super his innovando. Quibus verbis innovari antiquam suspensionis pœnam, de qua in d. cap. 1. & 2. 70. dist. docuerunt Suarez, Sanchez, & Navarrus congesti à Barbosa in d. cap. 2. num. 65. Sed contrarium, videlicet Trident. tantum innovasse pœnam dicti capituli cum secundum, & præstant textus, videlicet, ut nullam suspensionem incurrant ordinatores, & ordinati, sed tantum Episcopus teneatur providere de necessariis, quam plures docuerunt, quos refert & sequitur Barbosa ubi proxime, num. 67. & de potest. Episcop. p. 2. alleg. 20. num. 27. ubi exponit constitutiones Sixti V. & Pii II. editas contra male promotos.

10.
Prosequitur
ratio deci-
dendi.

His animadvertis, rationem præsentis assertio- nis duplicem assignant Innocent. III. in dicto cap. cum secundum, & Patres Concilii Trident. in dicto cap. 2. Innocentius primam repetit à jure naturali, & divino ; cura enim dicat Apostolus 1. ad Corinthios cap. 9. vers. 14. qui altari servit, de altari vivat, & mercenarius à mercede sibi debita repellere non debet, cap. 11. Luca. cap. Ecclesiasticis 67. 12. q. 2. dicemus latius in d. cap. cum secundum ; ideo clericus, qui in Ecclesia ministrat, & in ea assiduam impendit famulatum, non debet privari propriis stipendiis, immò de patrimonio Jesu. Christi sustentari debet, in cujus sortem & hereditatem vocatus est, cap. clericos, 21. dist. quam rationem late illustrat P. Gregorius de benef. cap. 36. ex num. 1. & lib. 16. synag. cap. 1. Patres Concilii Tridentini secundam rationem assignarunt, videlicet, ne talis clericus paupertate oppressus in opprobrium ordinis, totiusque status clericalis dedecus mendicare cogatur, juxta textum celebrem in cap. Diaconi 23. §. alias, vers. mendicare infelix, 93. dist. quam rationem illustrat Cujacius in novella 3. in fine, & lib. 1. feud. tit. 1. & in ejus confirmationem expendi possunt textus in l. si plures, C. de SS. Eccles. cap. 1. de insti. juncto Petro Gregorio de benef. cap. 8. à num. 1. quare apud Romanos ut aliquis in militem eligi possit, prius ejus census, seu patrimonii ratio habeatur, ut constat ex Jul. Paulo apud Lysium de militia Romana, Gellio lib. 6. noct. cap. 10. probant Robertus lib. 3. de re judic. cap. 2. Lantmeter. lib. 1. de veteri cleric. cap. 5. Quæ rationes dedecoris, & stipendii, seu mercedis in compensationem laboris conjungendæ sunt, ut prima concludat neminem esse promovendum ad sacros Ordines absque titulo, ne mendicare cogatur, aut aliquid fordium, vel illicitum officium exercere in opprobrium status clericalis, Secunda ut probet ordinatum sine titulo

alendum esse, tam ab ordinante, quam à quolibet successore Christi patrimonium obtinente, ut debitam laboris officique sui mercedem & stipendium percipiat. Facit textus in l. unice. C. de periculo success. parent. junctâ interpretatione, quam adduxi in ca. n. 3. Concil. Ulster.

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta ; nam verum est ex proximè adductis, clericum ideo absque titulo ordinari non posse, quia cum Ecclesiæ intersit, ab ea alimentas, & stipendia percipere debet, nec contrarium docetur in d. cap. 1. de postulat. quia ut in ejus commentario dixi, verba illa, si stipendium Ecclesiæ sustentantur, referenda sunt ad clericos in minoribus ordinibus constitutos, qui non aliter à postulando removen- tur, quam si stipendia Ecclesiæ auferantur. Nec obstat textus in d. cap. clericos ; nam omisso Covar. in cap. 1. de testam. dicendum est, textum illum referendum esse ad tempora primitivæ Ecclesiæ, cum beneficia Ecclesiastica nondum erecta erant, sed bona Ecclesiæ sub dispositione Episcopi consistebant ; tunc enim si clerici bonis propriis patrimonialibus ali poterant, ex bonis pauperum aliquid percipere non valebant ; nec eo casu Alexander III. in præfati ordinando, qui habet sufficiens patrimonium, petit aliud beneficium, seu titulum, Nec obstat, quod de clericis circuitoribus expendebamus ; nam illi ordinabantur ad titulum certæ Ecclesiæ, sed eo modo, ut continuo circuitent plebem, & delicta spiritalia inquirerent, ut pro ipsius canonis expositione ait Balsamon in illis verbis : Alii quidem canones in vicis, & in pagis Corepiscopos, & Presbyteros constituendos desinuerunt ; præfati autem canon jubet fieri Periodontas, & non Episcopos, ne dignitas Episcopi vitis, & contempta evadat ; sunt autem Periodontas, qui hodie ab Episcopis promoventur Exarchi, si enim circumcurrant, & delicta spiritalia observant, & fideles perscrutant, unde circuitores illi cum certo titulo promoti erant, sed pro munere proprio plebem circuitant.

Sed huculque traditus obstat textus in cap. postulasti 30. de jurepatron. ubi docetur, posse clericum ad majores gradus ascendere ad præsentationem, seu intitulationem Rectoris reu- nentis beneficium, quo casu clericus ordinandus nullum titulum assequitur ex tali præsentatione, nec jus futurum ad beneficium ; igitur absque titulo potest quis ordinari. Pro cujus textus expositione sciendum est, intitulationem nihil aliud esse, quam nominationem, vel præsentationem rectoris Ecclesiæ consentientis, ut alius ordinetur ad titulum Ecclesiæ, quam ipse possidet, consentiendo non ut eadem, unaque Ecclesia illi simul conferatur ; quod fieri non potest, juxta textum in cap. maioribus 8. cap. cum non ignores 15. hoc tit. sed tantum consentiendo, ut certa portio fructuum loco pensionis assignetur ordinando, de qua intitulatione aliqui accipiunt textus in cap. conquereute 6. de clericis non resid. cap. proposui 6. de filijs presbyt. quæ intitulatione, ut difficultati satisfaciamus, non est titulus beneficii, sed cum ex ea detur certa, & perpetua congrua sustentationis, merito eo modo, quo patrimonium sufficiens est titulus ad ordines, ita est intitulatione illa ; docuerunt Decius, Felinus, & alii, quos congerunt & sequuntur Gigas de pens. q. 6. num. 3. Quintanad- vennas lib. 3. Ecclesiast. num. 20. talis autem intitulatione nullum jus habet ad ipsum beneficium, tam vivo, quam defuncto ipso Rectore,

ut

at pro ipsius textus interpretatione late tradunt Rochus à Curte in tract. de iurepatron. verbo Competens, num. 61. Lambert, eod. tract. lib. 3. q. 5. art. 6. num. 10. & nos in eius commentario dicemus.

Ex supra traditis lucem accipit textus in can. 52. Synodi Meldensis, ubi ita Patres sanxerunt: Qui verò ex nostris parochiis, aut ad titulum, aut absolute ordinari petantur, nullatenus ordinentur, nisi aut in clero certo, & religioso, vel etiam in civitate, saltem uno anno immorentur, ut de vita, & conversatione, atque doctrina illorum certitudo possit agnosci; & nemo absolute quemquam ordinare presumat, sicut sancti sanxerunt canones. Ibi enim duo diversa prohibentur: primum, ut nullus ordinetur; etiam ad titulum parochiæ, nisi per annum conversatus fuerit in civitate, ut ita de vita, & moribus ejus constet, juxta ea, quæ adduxi in cap. 9. de tempor. ordin. Secundum, ut nemo absolute ordinetur,

id est, ad titulum Ecclesiæ, sed specialiter ad titulum certæ Ecclesiæ; unde verba posteriora ipsius canonis referenda sunt ad canones Concilii Chalced. & Placent, de quibus in dicto cap. 1. & 2. 70. dist.

Ex supra traditis etiam exponendus est textus in can. 6. Concil. Valent. Hispan. ubi ita statuerunt Patres: Ut nullus alienum clericum secundum decreta canonum sine consensu Episcopi sui audeat ordinare, sed nec illum sanctorum sacerdotum quisquam ordinet, qui localem se futurum primum non sponderit, ut per hoc nullus à regula, vel disciplina Ecclesiastica deviare permittatur impunè. Quibus verbis damnantur clerici volatiles, & defultorii, nulli titulo, nulli Ecclesiæ addicti, seu mancipati; & ideo jubetur, ut omnes, qui ordinantur, promittant se locales futuros, id est, à proprio titulo, & Ecclesiâ non discessuros, juxta supra adducta ex utraque militia; sacra, & prophana.

14. Intelligitur can. 6. Concil. Valent.

CAPVT V.

Idem (a) in eodem.

Quia in tantum quorundam processit ambitio, ut non duas, vel tres, sed plures Ecclesias perhibeantur habere, cum nec duabus possint debitam provisionem impendere: per fratres, & Coepiscopos nostros hoc emendari præcipimus, & de (b) multitudine præbendarum canonibus inimica, quæ dissolutionis materiam, & evagationis inducit, certumque continet periculum animarum, eorum, qui Ecclesiis deservire valcant, indigentiam volumus sublevari.

NOTÆ.

(a) Eodem.] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 6. & habentur hæc verba in ipso Concilio Lateran. cap. 14. & statim postea annectuntur alia, quæ extant in cap. pratorum, de iurepatron.

(b) Multitudine.] Quæ, seu pluralitas, beneficiorum duorum nomine verificatur, argumento capituli pluralis 4. ubi plura Pechius, & Caninius de reg. jur. lib. 6. l. ubi numerus 11. ff. de reb. Atque ideo leges ecclesiasticæ hanc prohibitionem firmantes, duorum beneficiorum plerumque mentionem faciunt, cap. clericum 21. q. 1. cap. is cui 19. hoc tit. in 6. Clementina si plures, eod. tit. Trident. sess. 24. de reform. cap. 17. sicut & dispensatio ad plura beneficia obtinenda, de duobus intelligitur, dicto cap. is cui 19. in fine, cap. non potest 21. hoc tit. in 6. cap. dudum 54. vers. superste, de elect. quod & in qualibet favorabili dispositione procedit, l. libertas 17. q. 6. post annos, ff. de manum. testam. Illustrat Barbosa dict. 265. Nec contrarium docetur in præsentibus per hanc dictionem, multitudinem, quæ plura ex se petit. Facit etiam lex 1. ff. de option. legat. ubi docetur eum, cui legata est optio servorum, posse tres eligere. Igitur quia pluralitas in duobus non verificatur, Nam dicitur est, in præsentibus non negari, quin pluralitas beneficiorum in duobus verificetur; sed mentionem multitudinis fieri, ut damnarent PP. expressè & specificè abusus, atque excellentius eo tempore vigentes apud aliquos ami-

bitiosos clericos, qui contra sacros canones non solum duas, sed & plures Ecclesias possidebant; & ita contra interdictam pluralitatem veniebant; quæ pluralitas si in duobus verificatur, ex supra traditis, fortiori ratione in multitudine; pluralitas enim simpliciter prolata ad duo refertur, dict. l. libertas, l. inter 217. §. finali ff. de verb. signif. l. si pluribus 33. ff. de legat. 1. textus ita intelligendus in l. pluribus 33. ff. de procurat. Si verò adjiciatur alicui numero præcedenti, importat augmentum illius, ut in præsentibus, & in cap. non debet 20. in fine, 67. dist. cap. 2. ibi: Duo, aut plura beneficia; de suis presby. lib. 6. l. nisi post tres, ff. si quis cautionibus, l. hac adjectio, 192. ff. de verb. signif. Nec obstat textus in dict. l. 1. ff. de option. legat. nam ommissis traditis à Pechio in dicto cap. pluralis; dicendum est, in ea specie legatarium, cui relicta fuit servorum electio ex familia testatoris, posse tres eligere, laxatis juris regulis, ex rescripto D. Pii, favore ultimæ voluntatis; siquidem in ea plenior interpretatio facienda est, l. 1. l. 3. l. plenum 11. §. si sed si pecoris, ff. de usu & habit. l. in testamentis, ff. de reg. jur. cap. cum dilecti 6. de donat. Costa lib. 2. select. cap. 4. num. 1. Fachineus lib. 13. controv. cap. 7. in fine: prosequuntur latius ipsius textus interpretationem Pinel. lib. 2. select. cap. 16. Larreatigui lib. 5. select. cap. 4. num. 3. Joannes Bertrandus in vita Proculi, qui rectè in eo textu pro Cæcilio, reponit Amisio. Commentarium hujus textus dabimus infra in cap. de multa.

Handwritten notes and stamps on the right margin, including '137' and '14'.